

Gigantikus jelentés készült a világ jövőjéről, amelyből kiderül, hogyan menthetjük meg a Földet

Egy ismeretlen felé robogó gyorsvonaton ülünk egy hatalmas nemzetközi kutatás szerint. Az IPBES nevű kormányközi szervezet több száz oldalas Nexus jelentéséből kiderül, hogyan kapcsolódnak egymáshoz a globális környezeti és társadalmi válságok, például a víz- és élelmezési gondok és az éghajlatváltozás. A HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont Evolúciótudományi Intézetének kutatója vezető szerzőként vett részt a komplex szakmai munkában, és az ott tapasztaltak mellett azt is elmondta, mi a közös a nyilvános illemhelyekben, a Lyme-kórban és a sünökben.

Csaknem 60 ország mintegy 160 vezető nemzetközi szakértője 3 évig dolgozott az IPBES (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) jelentésén, amelyben arra kerestek válaszokat, hogyan kapcsolódnak egymáshoz a világ környezeti és társadalmi válságai. A biológiai sokféleséggel és ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform [szakmai jelentésében](#) arra is rávilágítanak, hogy ezek a válságok kölcsönösen erősítik egymást, így azokat külön-külön kezelve hatástalanok vagy kontraproduktívak lehetnek.

A Nexus-jelentés megállapítja, hogy a biológiai diverzitás a globálistól a lokálisig minden szinten és minden régióban csökken. A természet e folyamatos hanyatlása, amely nagyrészt az emberi tevékenység eredménye, beleértve az éghajlatváltozást is, közvetlen és súlyos hatással van az élelmezésbiztonságra és a táplálkozásra, a víz minőségére, annak elérhetőségére, az egészségre és a jólétre, valamint az éghajlatváltozással szembeni ellenállóképességre és az emberiség számára nyújtott természeti javakra.

Az IPBES-ről

Az [IPBES](#) egy független kormányközi testület, amelynek csaknem 150 ország a tagja. A kormányok által 2012-ben létrehozott testület objektív tudományos értékelésekkel látja el a politikai döntéshozókat a bolygó biológiai sokféleségével, az ökoszisztémákkal és az emberiség számára nyújtott természeti javakkal kapcsolatos ismeretek állásáról, valamint az e létfontosságú természeti értékek védelméhez és fenntartható használatához szükséges eszközökről és módszerekről.

Így kapcsolódnak a sünök a nyilvános vécékhez

A Nexus-jelentés One Health (azaz Egy Egészség, ami azt jelenti, hogy az emberek, állatok és ökoszisztémák egészsége összefügg) és betegségek ökológiájával kapcsolatos területén Földvári Gábor, a HUN-REN ÖK Evolúciótudományi Intézetének kutatója is dolgozott, más szakterületekről két további magyar szakértő, Benedek Zsófia (HUN-REN KRTK) és Tormáné Dr. Kovács Eszter (MATE) is részt vett a komplex kutatói munkában. A One Health szemlélet képviselőjeként a HUN-REN ÖK ökológusa a jelentés kapcsán elmondta, „számos fertőző és nem fertőző betegség következményei súlyosbodnak a biológiai sokféleség csökkenésével, az egészségtelen táplálkozással, a tiszta víz hiányával, a szennyezéssel és az éghajlatváltozással”. Saját kutatásaiban is azt vizsgálja, hogy a kullancsok és kórokozók könnyebben terjedhetnek a klímaváltozás és az urbanizáció hatására.

Itt az ökológus megjegyezte, az amúgy klímavédelmező parkosítással több, kullancsot terjesztő sün élhet a városi zöld területeken, és a több sün több fertőző kullancsot is jelenthet. Ugyanakkor hiába tartózkodunk, futunk vagy kerékpározunk a parkokban is az aszfaltozott részeken, ha a bokrokat

vécéknek használjuk, könnyen összeszedhetjük az akár fertőzéseket is terjesztő vérszívókat. „Így az a következtetés vonható le, ha több nyilvános illemhely lenne a parkokban, kevesebb fertőző kullancsral találkozhatnánk” – hangsúlyozta Földvári Gábor, aki szerint a parkok és kertek gondozottabb és ritka aljnövényzetei kevesebb kullancsnak adhatnak bújóhelyet a nagyvárosokban.

A kutató érdekességként hozzátette, ha a Margit-sziget fajösszetételét összehasonlítjuk egy Pilisben lévő lombhullató erdőével, előbbiben sokkal nagyobb sűrűségben fordulnak elő azok a gerinces állatok (például a sünök, rágcsálók és bizonyos énekesmadarak), amelyek kiválóan alkalmasak egyrészt a kullancsok, másrészt a kullancsok által terjesztett kórokozók fenntartásához.

Kevés jóval biztató forgatókönyvek

A Nexus-jelentésben 52 különálló tanulmány készült. Az előttünk álló, 2050-ig és 2100-ig terjedő időszakokkal 186 forgatókönyv foglalkozik. Bár Földvári Gábor, a HUN-REN ÖK ETI [Felbukkanó Kórokozók Ökológiája Kutatócsoport](#)jának vezetője a múltbeli és jelenlegi trendeket vizsgáló fejezet egyik vezető szerzője volt, a jövőbeli forgatókönyvekről annyit elmondott, a biodiverzitás, a víz, az egészség és a klímaváltozás fő mérőszámainak az utóbbi évtizedekben folyamatosan romló tendenciáit komoly erőfeszítésekkel van csak esély megállítanunk.

„Ebből a szempontból sajnos egészen negatívak a kilátások, és ha semmin sem változtatunk a klímával, a vízzel vagy az egészségügyi megelőzéseinkkel kapcsolatban, akkor az a válság exponenciális fokozódásához vezet” – mondta a kutató. Hozzátette, ezeknél a fenntarthatósági kérdéseknél nem arról van szó, hogy megszűnne az emberi faj, hanem például a technológiai civilizáció kerülhet komoly veszélybe. „Ha több válság összefonódik, például több nagy járvány üti fel a fejét, és egyszerre lesz nagyobb az extrém időjárási jelenségek hatása – de ide vehetjük a háborúk számának növekedését is –, akkor nagyon gyorsan meg tudnak szűnni azok a találmányok és civilizációs eszközök, amiket például most mi is használunk, hogy a világ két különböző pontjáról online is kényelmesen beszélgethetünk” – emelte ki az ökológus.

Ugyanakkor jó gyakorlatokra is hoz példát a jelentés. A jó szénmegkötő ökoszisztémák, mint az erdők, talajok, mangrovék helyreállításával, a biológiai sokféleség fenntartásával, az integrált táj- és tengeri gazdálkodás javításával, városi természet alapú megoldásokkal, fenntartható egészséges táplálkozással és az őslakos élelmiszerrendszerek támogatásával pozitív hatást lehet elérni az egész rendszerre vonatkozóan.

Ez a vonat sem vár

A rengeteg területtel, komplexen foglalkozó jelentés legfőbb célja az volt, hogy rámutasson, hiba részleteiben vizsgálni a kríziseket és problémaköröket, mert azok nagyon komplikált módon, de egyértelműen összefüggenek. Ugyanis ha az egyik válság hatását nem vesszük figyelembe egy másik válságnál, akkor nem fogjuk tudni kezelni ezeket a problémákat. Emiatt integráltabb, méltányosabb és összehangoltabb megközelítésekre van szükség. „Az IPBES legfrissebb jelentése éppen ezért egy erős javaslat, ajánlás a kormányzatoknak, minisztériumoknak, hogy kommunikáljanak egymással, valamint hogy hálózatosan gondolkozzanak és cselekedjenek, mert a különböző válságok nem fogják megvárni egymást, amíg azok külön-külön megoldódnak” – húzta alá a HUN-REN ÖK Evolúciótudományi Intézetének kutatója.

Földvári Gábor szerint a Nexus-jelentéssel kapcsolatban az a legfontosabb, hogy az embereket ráébredszék arra, valóban nagyon nagy a gond. A kutató szerint sokan egyszerűen nem hiszik el, mennyire gyorsan robot az a gyorsvonat, amelyen ülünk, ami ráadásul nem egy pályaudvar felé tart, hanem valami egészen másfelé.

Az IPBES által kiadott jelentés rengeteg számítást, számot és tematikus megállapítást is tartalmaz, amelyek közül az érdekesebbeket gyűjtöttük ki:

- 5,3 billió dollár a magánszektor éves pénzügyi forgalma, amely közvetlenül károsítja a biológiai sokféleséget.
- 1,7 billió dollár azon éves állami támogatások összege, amelyek a biológiai sokféleség károsodását ösztönzik, torzítják a kereskedelmet és növelik a természeti erőforrásokra nehezedő nyomást.
- Édesvízigényünk csaknem 80%-át élelmiszertermelésre fordítjuk.
- A zátonyépítő korallfajok csaknem harmadát veszélyezteteti kihalás, miközben a korallzátonyok 100 km-es körzetében csaknem 1 milliárd ember él.
- A világ népességének 42%-a (2021-es adat) nem engedheti meg magának, hogy egészségesen táplálkozzon.
- Ázsiában és Afrikában mintegy 800 millió ember nem jut elegendő mennyiségű élelmiszerhez.
- A legkevésbé fejlett országokban 10-szer magasabb a gyermekhalandósági ráta, mint a magas jövedelmű országokban.
- 2019-ben 9 millió volt a korai halálozások száma (az összes halálozási ok 16%-a), amelyeket a becslések szerint a megnövekedett levegő- és vízszennyezés okozott.
- 2022-ben 60 ezren haltak meg Európában az éghajlatváltozás miatti magas hőmérsékletek miatt.
- Az elmúlt 50 évben 12 ezer szélsőséges időjárási, éghajlati és vízzel kapcsolatos katasztrófa történt világszerte, amelyekben 2 millió ember halt meg, és amelyek 4,3 billió dollárnyi kárt okoztak.
- Az ismert emberi fertőző betegségek 58%-ának nő a rizikója a klímaváltozás hatására.

Sajtókapcsolat:

- Torda Júlia, kommunikációs vezető
- kommunikacio@hun-ren.hu

Eredeti tartalom: HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=18529>